

FF

UNIVERZA V LJUBLJANI
Filozofska fakulteta

Laboratorij za
socialno psihologijo
in politike

PEDAGOŠKI INŠTITUT

1965-2025

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FDV

Fakulteta
za družbene vede

Center za diplomatske,
mednarodnoekonomske
in pravne študije

Kaj si Slovenci mislimo o Američanih, Rusih, Kitajcih, Hrvatih, Srbih, Romih ... in drugih?

Žan Lep^{1,2}, Boštjan Udovič³ in Žiga Mekiš Recek^{1,2}

¹Laboratorij za socialno psihologijo in politike, Oddelek za psihologijo, Univerza v Ljubljani

²Center za uporabno epistemologijo, Pedagoški inštitut

³Center za diplomatske, mednarodnoekonomske in pravne študije, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani

zan.lep@ff.uni-lj.si, bostjan.udovic@fdv.uni-lj.si, ziga.mekisrecek@ff.uni-lj.si

Zajtrk o stereotipih med Slovenci o drugih narodih • FDV UL • 15. julij 2026

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Predstavljeni rezultati so del temeljnega raziskovalnega projekta *Rastoča kulturna razdalja in stereotipizacija v malih tranzicijskih državah: primer držav nekdanje Jugoslavije* (J5-50173), ki ga financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

O raziskavah

Nekaj metodoloških opomb

Raziskava I • Zaznave slovenskih študentov družboslovja

- zbiranje v živo (papir-svinčnik) • v študijskem letu 2025/26
- 61 udeležencev (32 moških in 29 žensk), starih med 20 in 29 let ($M = 22,1$, $SD = 1,4$)

Raziskava II • Zaznave študentov družboslovja iz tujine

- zbiranje v živo (papir-svinčnik) na družboslovnih fakultetah v prestolnicah držav nekdanje Jugoslavije • v študijskem letu 2025/26
- skupaj 437 udeležencev (med 47 in 79 na državo); 33,8 % moških, 66,1 % žensk
- stari med 19 in 67 let ($M = 22,7$, $SD = 5,6$)

Raziskava III • Zaznave reprezentativnega vzorca prebivalcev Slovenije

- spletna raziskava • maj–julij 2025
- 1.353 udeležencev (47 % moških, 53 % žensk), starih med 18 in 95 let ($M = 51,4$, $SD = 17,4$)
- večina se opredeljuje kot Slovenci (92 %), 96 % jih ima tudi slovensko državljanstvo

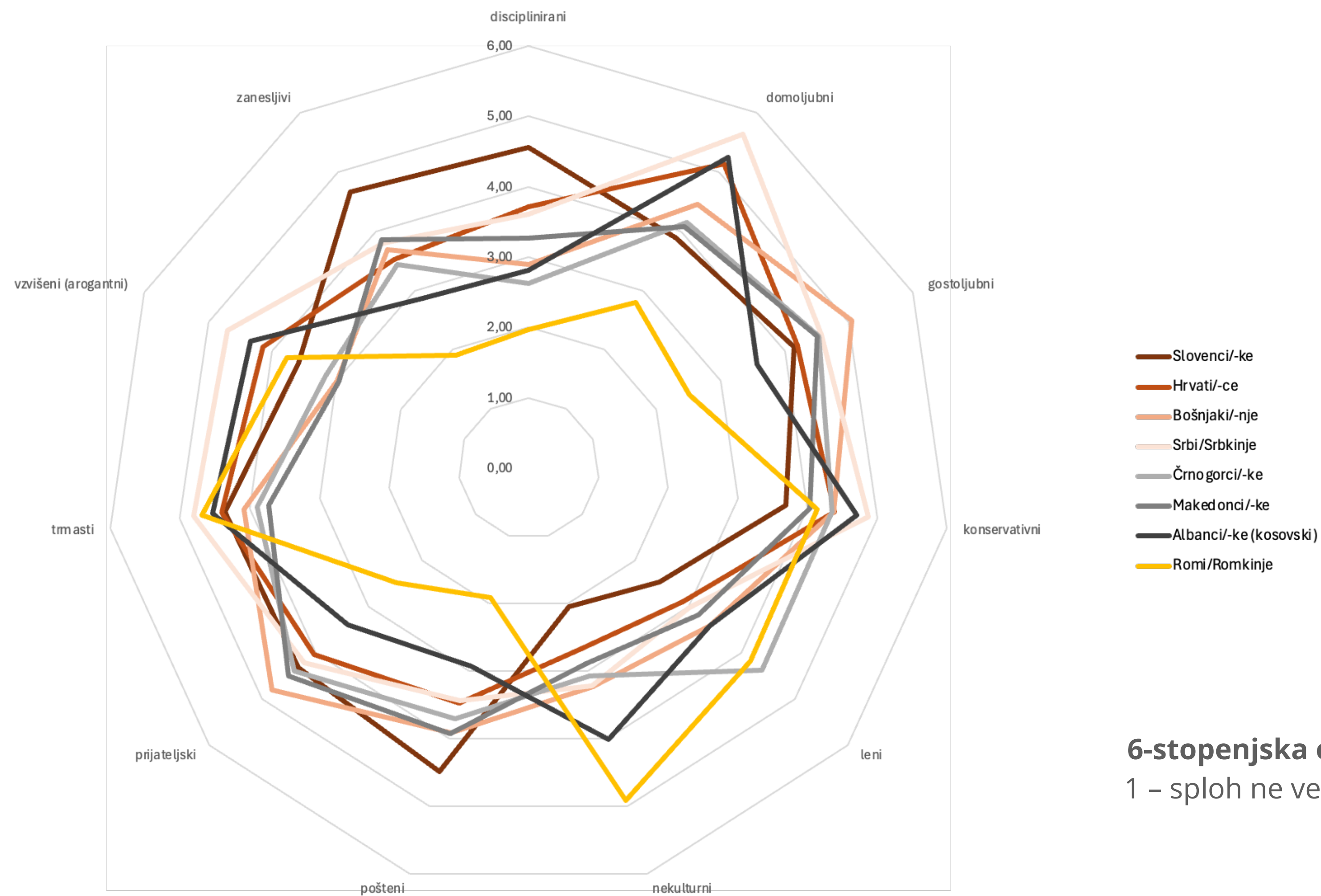
Raziskava I:

Zaznave slovenskih študentov družboslovja

Zaznave slovenskih študentov

... o narodnostih na prostoru nekdanje Jugoslavije

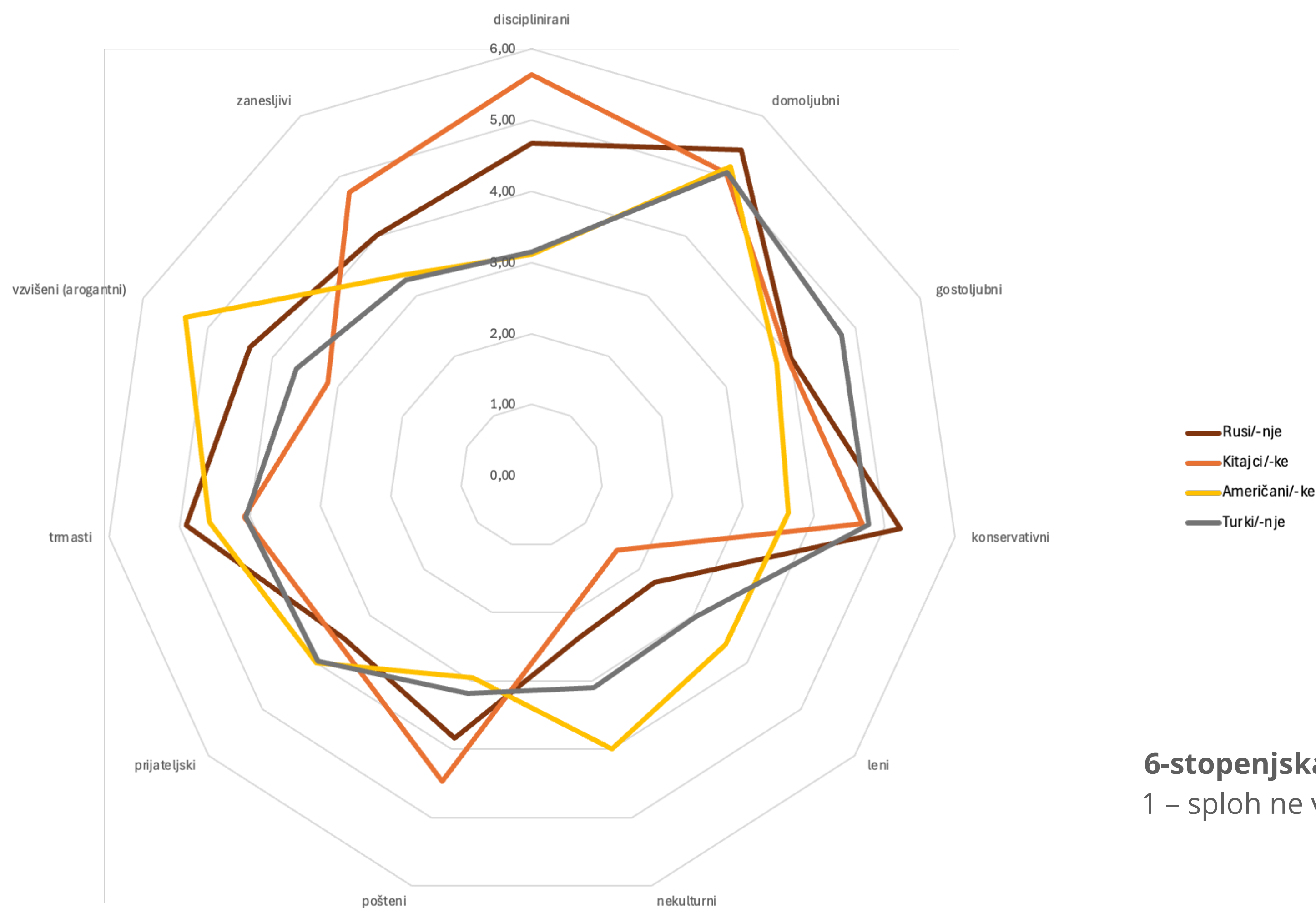

6-stopenjska odgovorna lestvica

1 – sploh ne velja, 6 – povsem velja

Zaznave slovenskih študentov

... o nekaterih drugih narodnostih

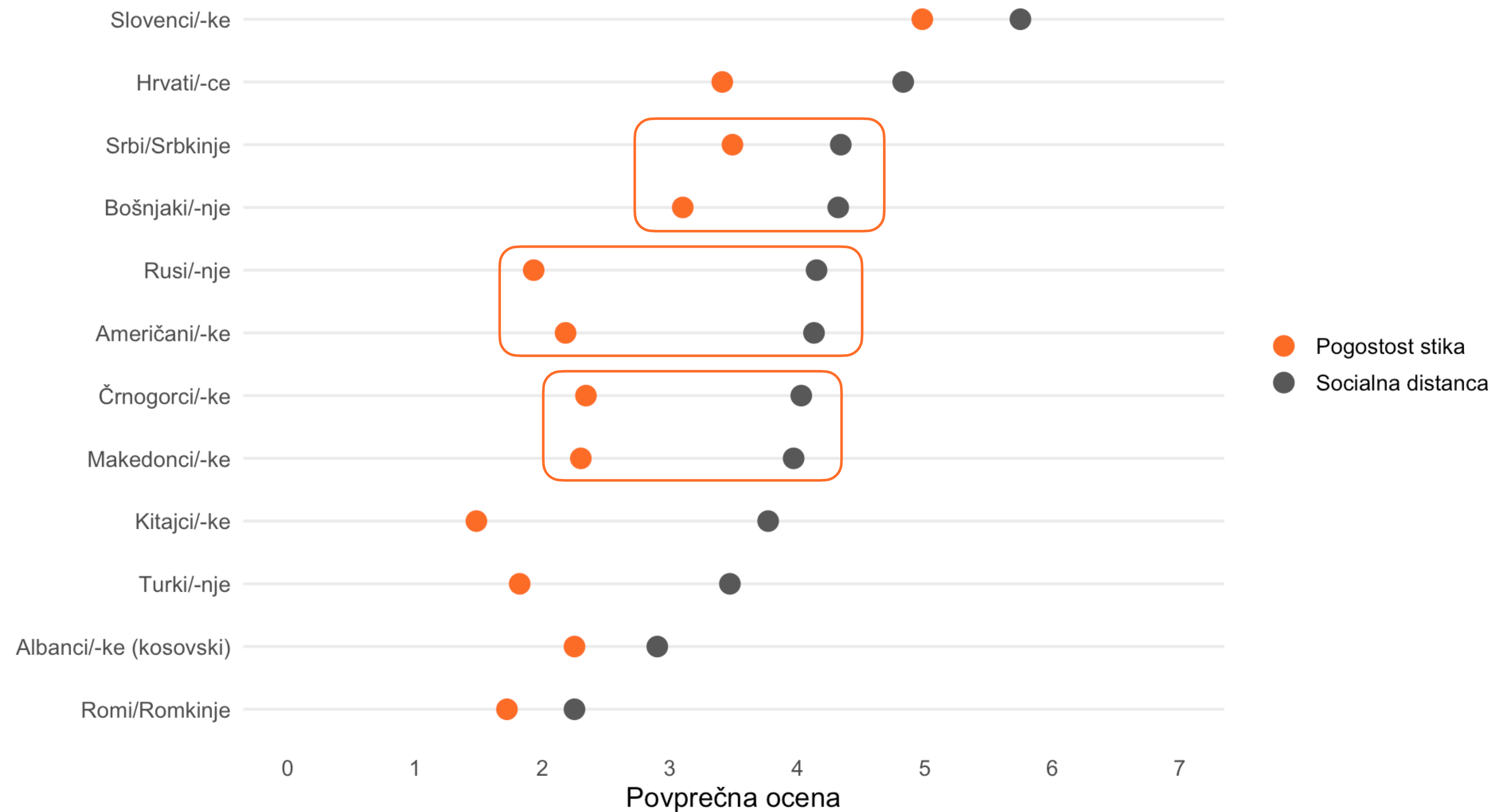

6-stopenjska odgovorna lestvica

1 – sploh ne velja, 6 – povsem velja

Zaznave slovenskih študentov

... o pogostosti stika in socialni bližini

Stališča slovenskih študentov

... o sodelovanju z drugimi državami in narodi

Postavka	<i>M</i>	<i>SD</i>
Ponosen/ponosna sem na svoj narod.	5,82	1,30
Mislim, da je naš narod boljši od drugih narodov.	3,44	1,94
V prihodnosti si želim živeti v tujni.	3,69	2,16
Naša država bi morala tesneje sodelovati z EU.	5,27	1,63
Naša država bi morala tesneje sodelovati z Rusijo.	3,26	1,81
Naša država bi morala tesneje sodelovati s Kitajsko.	4,50	1,69
Naša država bi morala tesneje sodelovati z ZDA.	3,79	1,84
Želim si delati v tujini v korist svoje države.	4,72	1,80
Želim si delati v tujini za svojo lastno korist.	4,67	2,04

Opomba: lestvica od 1 (sploh se ne strinjam) do 7 (povsem se strinjam)

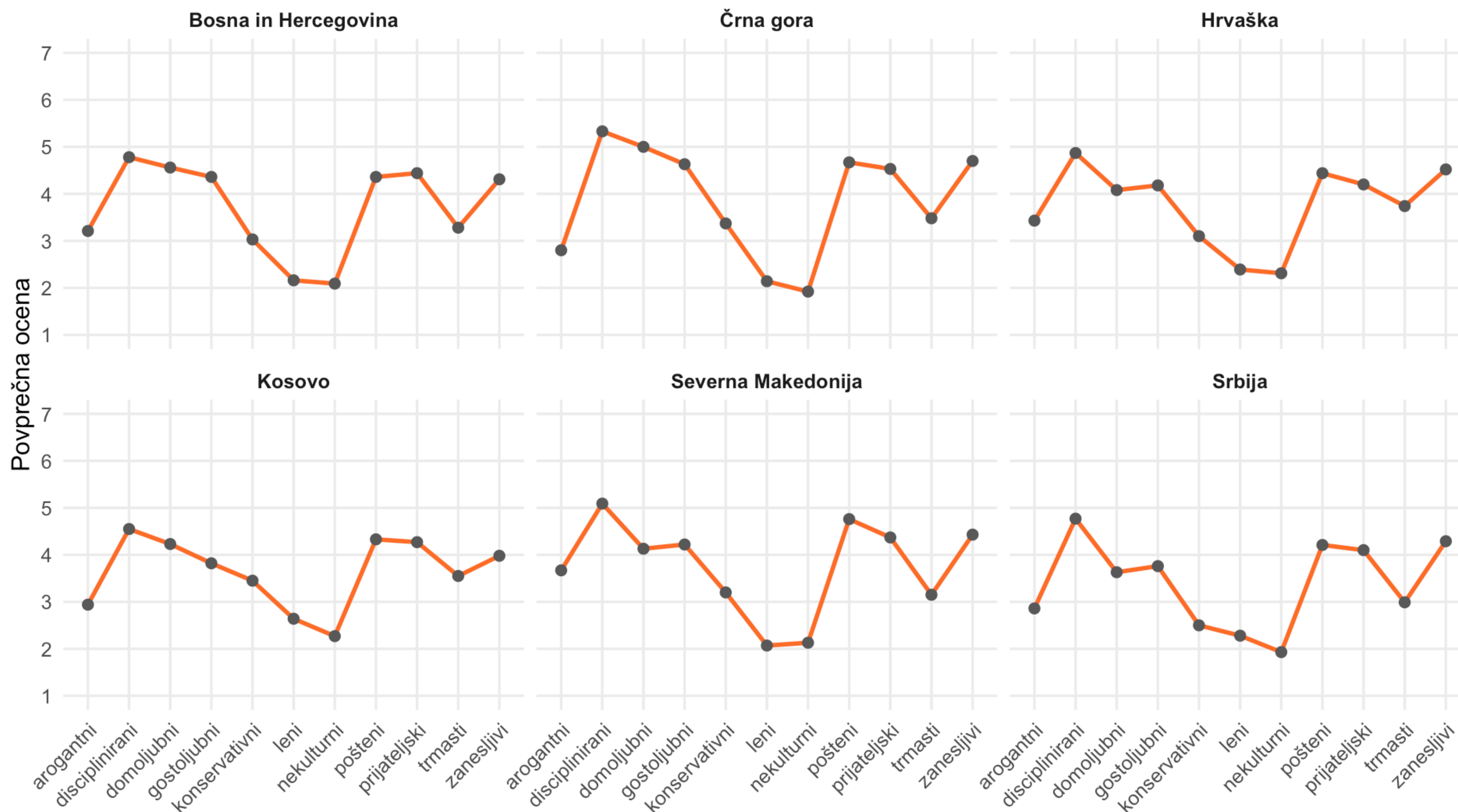
Raziskava II:

Zaznave študentov družboslovja iz držav nekdanje Jugoslavije do Slovencev

Zaznave Slovencev

... v prostoru nekdanje Jugoslavije

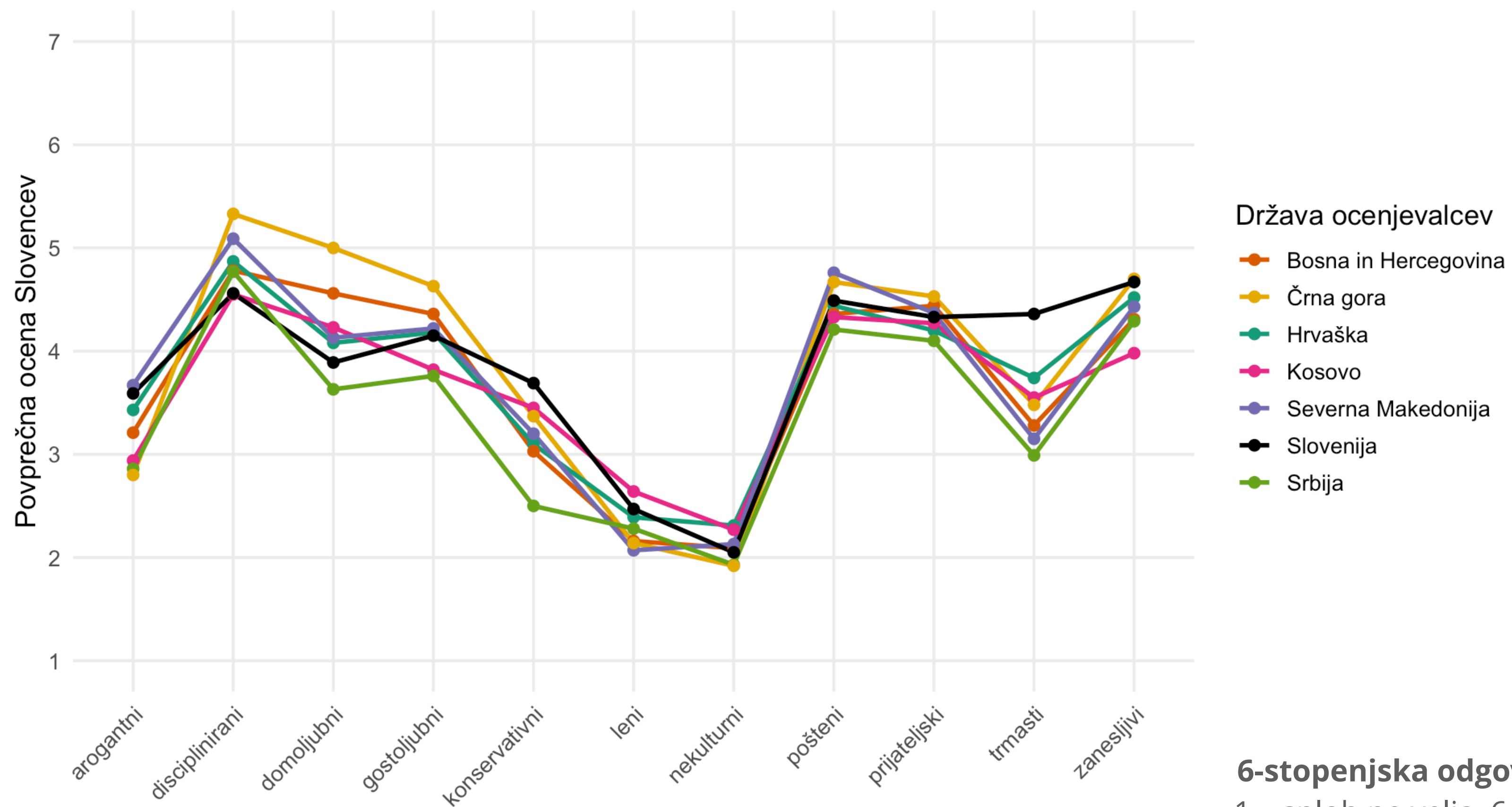

6-stopenjska odgovorna lestvica

1 – sploh ne velja, 6 – povsem velja

Zaznave Slovencev

... v prostoru nekdanje Jugoslavije

6-stopenjska odgovorna lestvica

1 – sploh ne velja, 6 – povsem velja

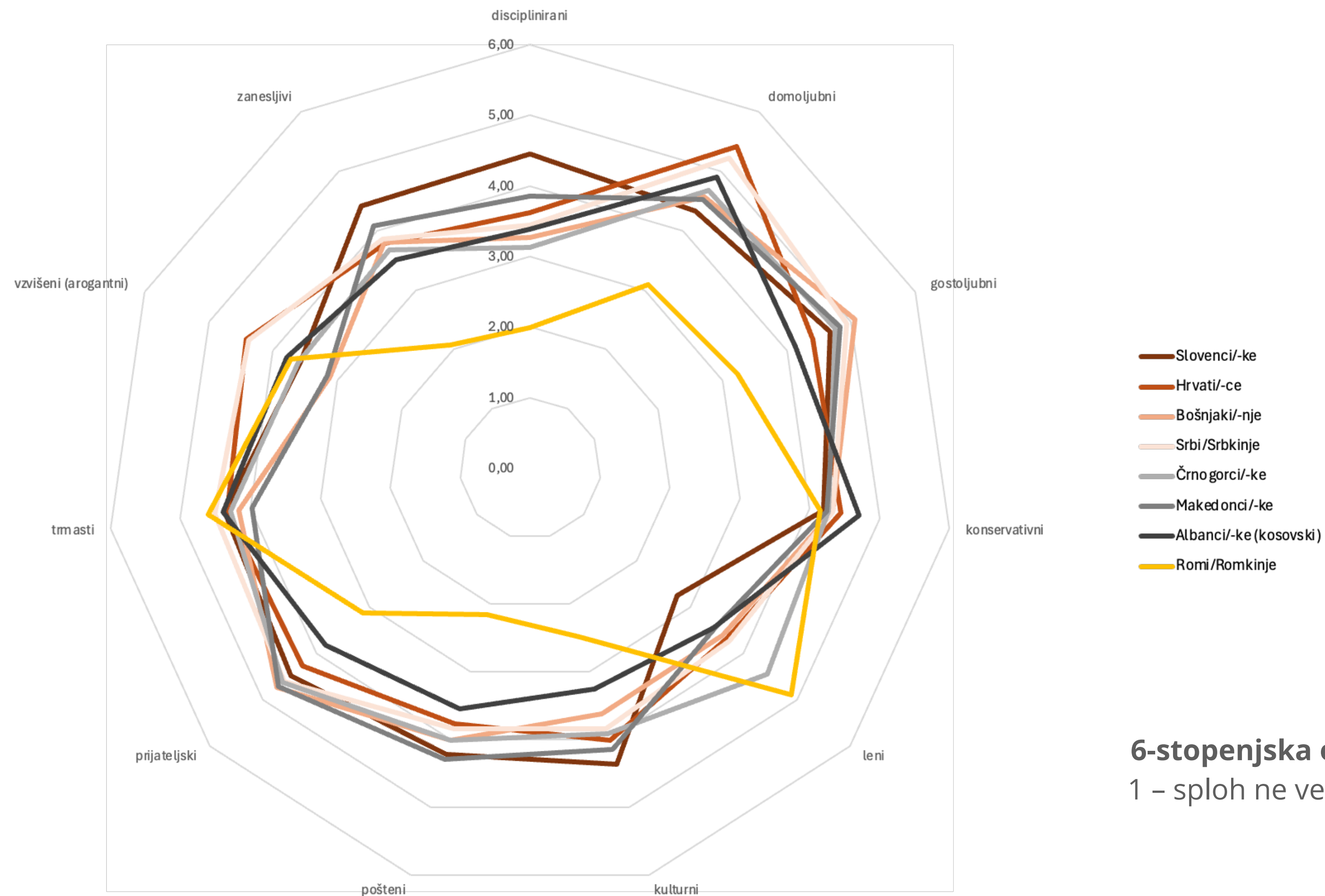
Raziskava III:

Zaznave reprezentativnega vzorca prebivalcev Slovenije

Zaznave prebivalcev Slovenije

... o narodnostih na prostoru nekdanje Jugoslavije

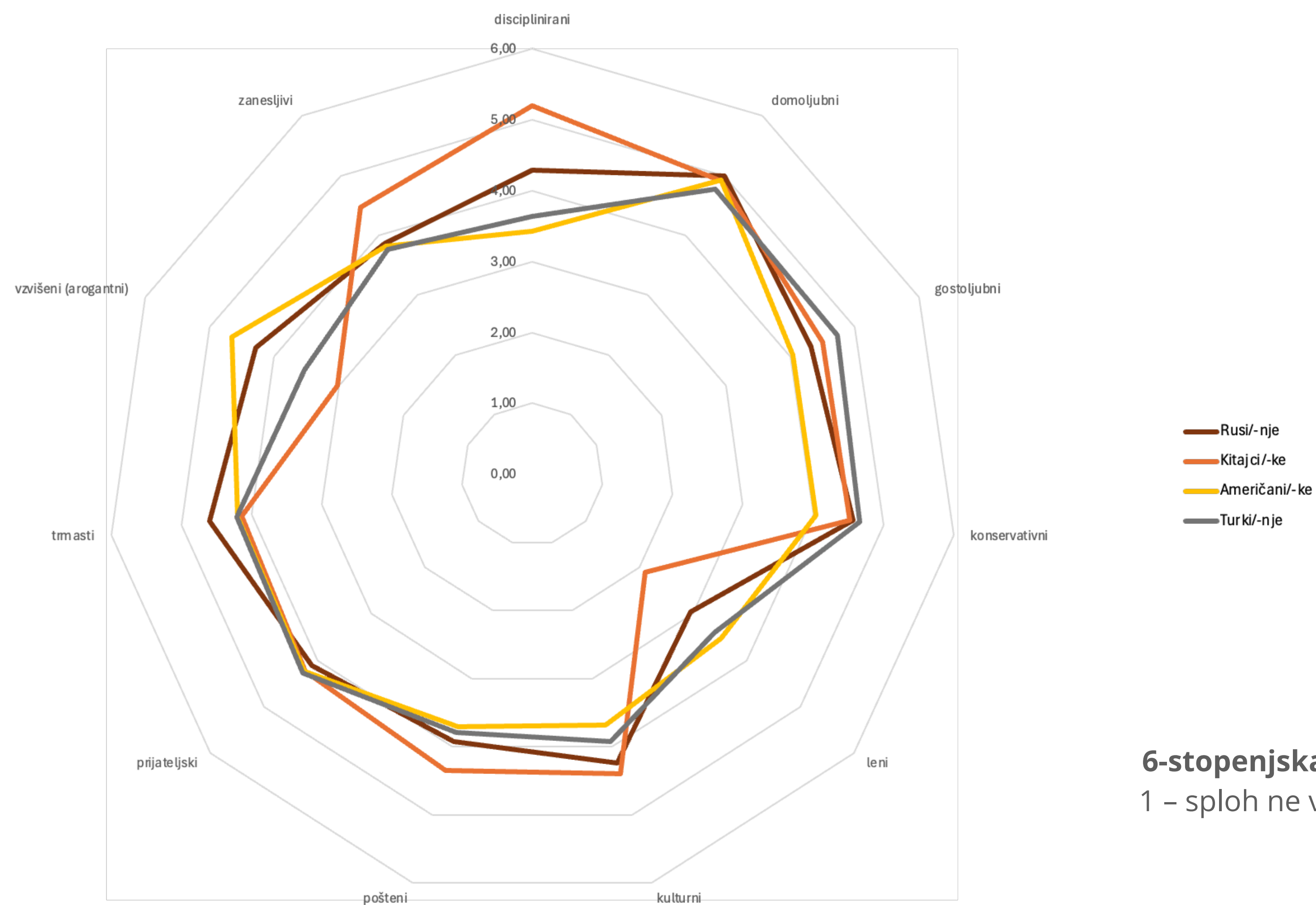

6-stopenjska odgovorna lestvica

1 – sploh ne velja, 6 – povsem velja

Zaznave prebivalcev Slovenije

... o nekaterih drugih narodnostih

6-stopenjska odgovorna lestvica

1 – sploh ne velja, 6 – povsem velja

Stališča prebivalcev Slovenije

... o sodelovanju z drugimi državami in narodi

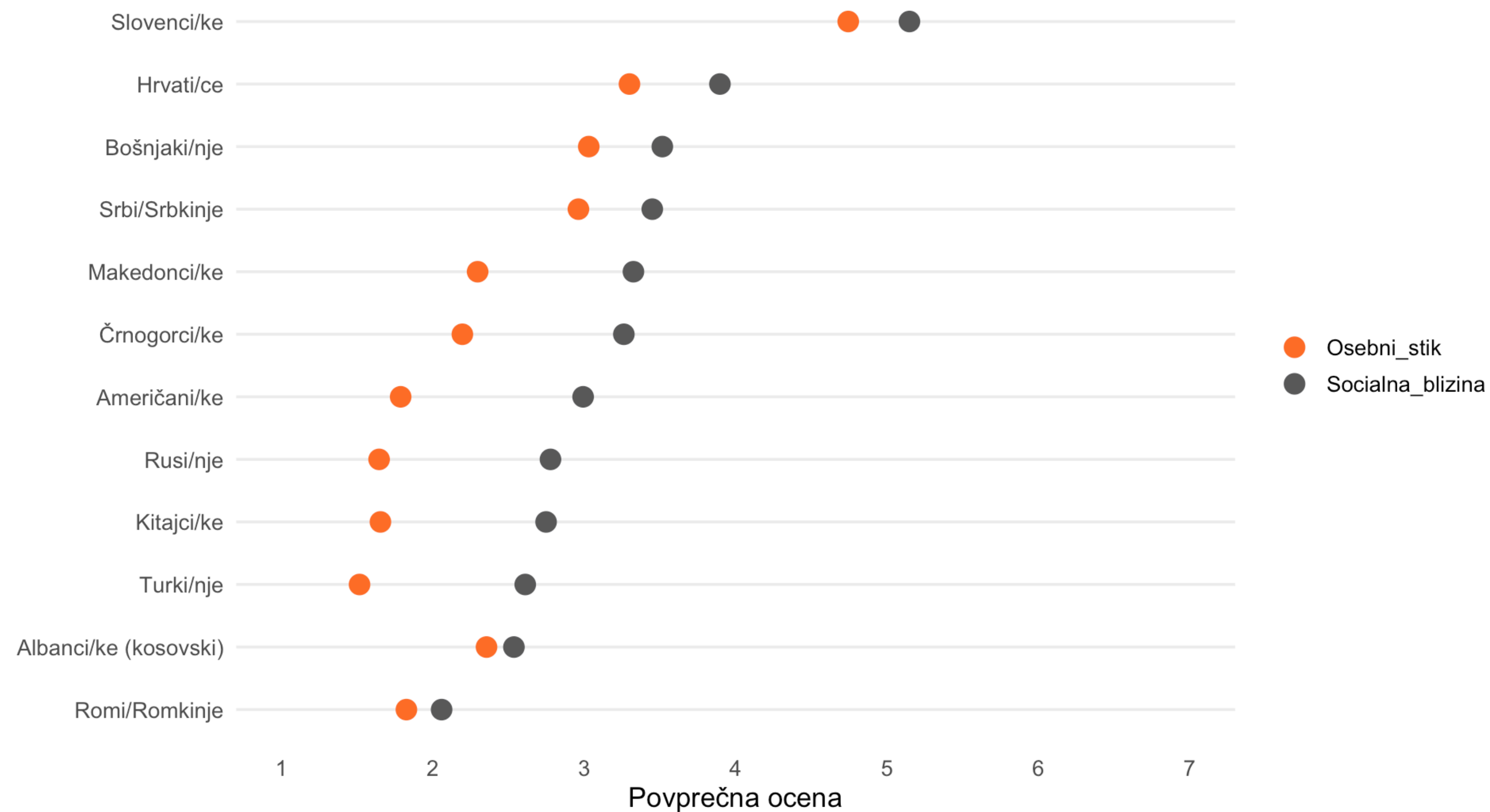
Postavka	<i>M</i>	<i>SD</i>	
Ponosen/ponosna sem na svoj narod.	5,75	1,57	—
Mislim, da je naš narod boljši od drugih narodov.	3,46	1,77	—
V prihodnosti si želim živeti v tujni.	2,58	1,65	↓
Naša država bi morala tesneje sodelovati z EU.	4,54	1,77	↓
Naša država bi morala tesneje sodelovati z Rusijo.	3,21	1,77	—
Naša država bi morala tesneje sodelovati s Kitajsko.	4,00	1,73	↓
Naša država bi morala tesneje sodelovati z ZDA.	3,93	1,71	↑
Želim si delati v tujini v korist svoje države.	3,61	1,85	↓
Želim si delati v tujini za svojo lastno korist.	3,83	2,04	↓

Opomba: lestvica od 1 (sploh se ne strinjam) do 7 (povsem se strinjam)

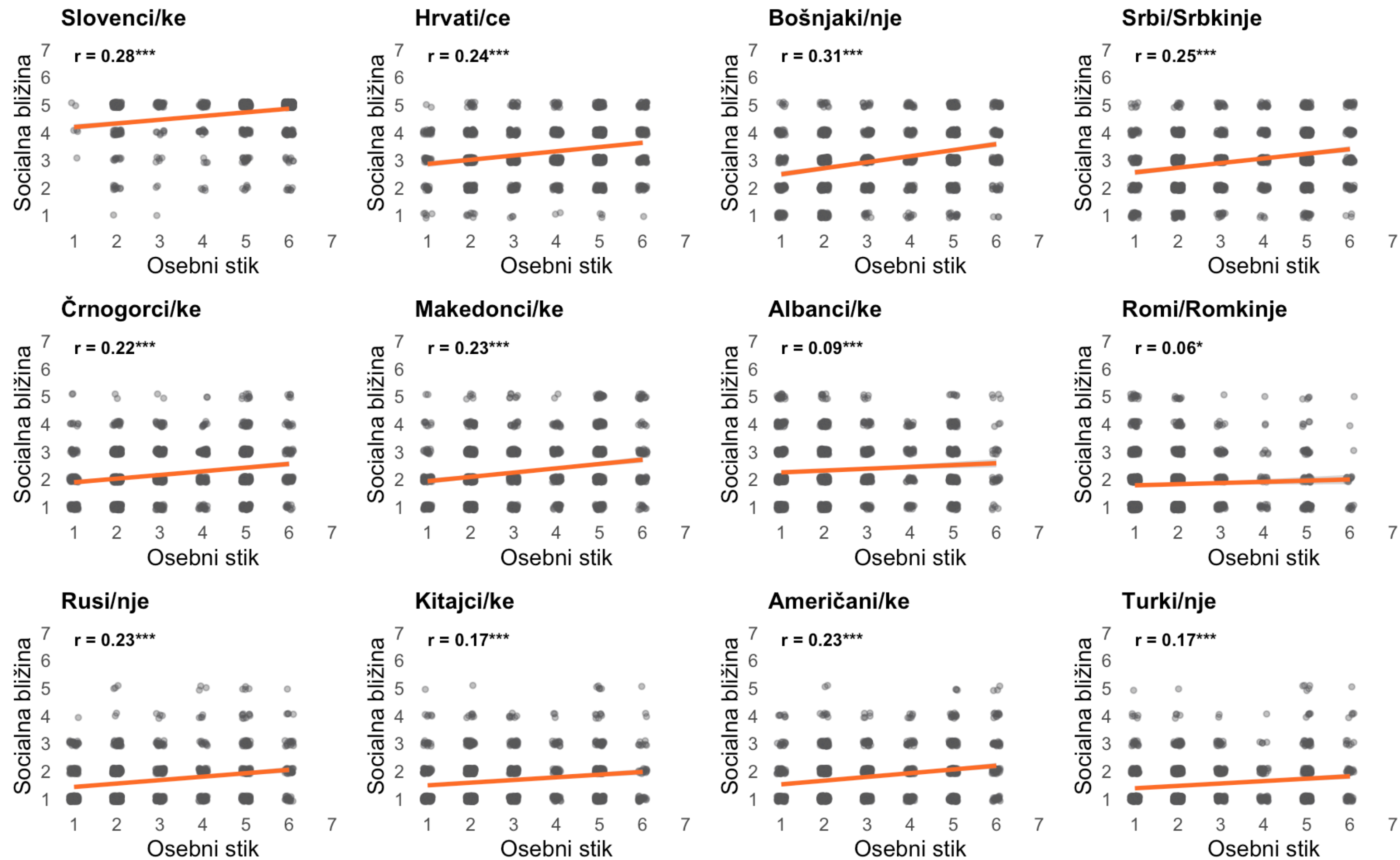
Pogostost stika in bližina

... primerjava rezultatov

Pogostost stika in bližina

... povezanost med spremenljivkama

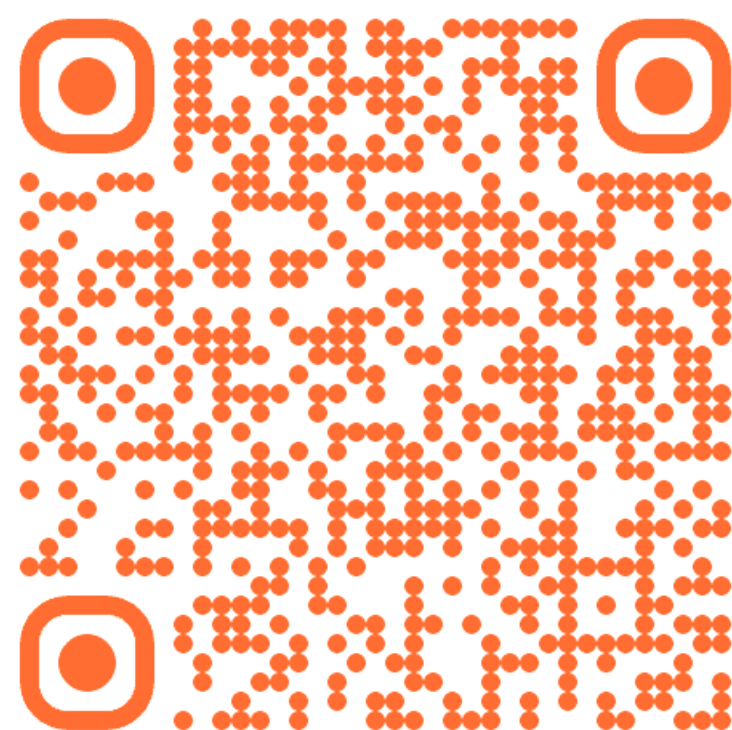

Interaktivni prikazi

... glede na demografske značilnosti

dostopni na spletni strani:

<https://socialna.si/podatkovna-objava/stereotipi/>

Primerjava rezultatov

... študenti družboslovja v primerjavi s splošno populacijo

Narodnost	disciplinirani	domoljubni	gostoljubni	konservativni	leni	kulturni	pošteni	prijateljski	trmasti	vzvišeni (arogantni)	zanesljivi
Slovenci/-ke	0,11	-0,44	-0,52	-0,52	-0,29	0,17	0,27	-0,16	-0,01	0,02	0,26
Hrvati/-ce	0,09	-0,28	-0,19	-0,06	-0,78	0,09	-0,29	-0,23	0,07	-0,26	-0,26
Bošnjaki/-nje	-0,37	-0,12	-0,02	0,06	-0,20	-0,03	-0,09	0,07	-0,08	-0,13	-0,11
Srbi/Srbkinje	0,16	0,41	-0,36	0,54	-0,72	0,14	-0,40	-0,40	0,29	0,32	-0,06
Črnogorci/-ke	-0,51	-0,53	-0,23	0,08	-0,06	-1,30	-0,30	-0,23	-0,39	-0,44	-0,24
Makedonci/-ke	-0,58	-0,44	-0,33	-0,22	-0,27	-0,33	-0,36	-0,21	-0,25	-0,19	-0,22
Albanci/-ke (kosovski)	-0,57	0,35	-0,57	0,00	-0,03	0,33	-0,62	-0,43	0,14	0,56	-0,65
Romi/Romkinje	-0,03	-0,28	-0,72	-0,01	-0,72	0,34	-0,24	-0,64	0,08	0,04	-0,16
Rusi/-nje	0,39	0,44	-0,33	0,66	-0,67	0,48	-0,09	-0,63	0,31	0,07	0,16
Kitajci/-ke	0,45	0,13	-0,55	0,17	-0,52	1,01	0,13	-0,65	-0,06	0,14	0,26
Američani/-ke	-0,31	0,24	-0,26	-0,41	0,08	-0,29	-0,75	-0,24	0,38	0,69	-0,47
Turki/-nje	-0,49	0,29	0,06	0,12	-0,37	0,05	-0,60	-0,31	-0,16	0,10	-0,50

Primerjava rezultatov

... študenti družboslovja v primerjavi s splošno populacijo

Narodnost	Pogostost stika			Socialna bližina		
	študenti	populacija		študenti	populacija	
Slovenci/-ke	4,98	4,74	↑	5,75	5,15	↑
Hrvati/-ce	3,41	3,30	—	4,83	3,90	↑
Bošnjaki/-nje	3,10	3,03	—	4,32	3,52	↑
Srbi/Srbkinje	3,49	2,96	↑	4,34	3,45	↑
Črnogorci/-ke	2,34	2,19	—	4,03	3,26	↑
Makedonci/-ke	2,30	2,30	—	3,97	3,32	↑
Albanci/-ke	2,25	2,35	—	2,90	2,54	↑
Romi/Romkinje	1,72	1,82	—	2,25	2,06	—
Rusi/-nje	1,93	1,64	↑	4,15	2,78	↑
Kitajci/-ke	1,48	1,65	↓	3,77	2,75	↑
Američani/-ke	2,18	1,79	↑	4,13	2,99	↑
Turki/-nje	1,82	1,52	↑	3,47	2,61	↑

Predstavljeni rezultati so del temeljnega raziskovalnega projekta *Rastoča kulturna razdalja in stereotipizacija v malih tranzicijskih državah: primer držav nekdanje Jugoslavije* (J5-50173), ki ga financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).